

Nr 23.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 februari 1910 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af två lägenheter från förra sergeantsbostället Risabo nr 1 jämte Risabo nr 2, en utjord, i Jönköpings län.

(1. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till jordbruksutskottet för förberedande granskning hänvisad proposition, nr 41, af den 4 februari 1910 har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att torpet Galtesten och lägenheten Fällan, båda tillhörande förra sergeantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Risabo nr 1 jämte Risabo nr 2, en utjord, i Nässjö socken af Jönköpings län, må hvar för sig med de i statsrådsprotokollet angifna områden, enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade eller obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egna hemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder m. m. meddelade närmare bestämmelser, från egendomen upplåtas med förbehåll, beträffande lägenheten Fällan, om rätt för stamhemmanets innehafvare och andra därtill berättigade att kostnadsfritt begagna en öfver lägenheten ledande, i statsrådsprotokollet närmare angifven väg. Till förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anfört följande:

»Vid en den 9 oktober 1907 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1910 af förra sergeantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Risabo nr 1 jämte Risabo nr 2, en utjord, i Nässjö socken af Jönköpings län, hvilken egendom lämnade mer än 600 kronor i årligt arrende, hade uppskattningsmännen föreslagit, att det egendomen underlydande torpet Galtesten och en å egendomen befintlig lägenhet, benämnd Fällan, med de områden, som å en af förste landtmätaren Yngve Ostwald år 1906 upprättad karta öfver inägorna och yttergränserna till egendomen utmärkts med röda markerade linjer, måtte, då de på grund af sin belägenhet lämpade sig väl för afskiljande från egendomen, därifrån afsöndras och försäljas, hvilket förslag af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet biträdts.

Med anledning häraf har domänstyrelsen, under åberopande af 7:de punkten i nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner underställt ärendet Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat samtliga därtill hörande handlingar, hvaribland ofvan omtalade karta jämte ett utdrag däraf.

Styrelsen har därvid meddelat, att enär den å kartan ofvan angifna gränsen för berörda områden mot egendomen i öfrigt synts domänstyrelsen gå i alltför många bukter, styrelsen anmodat Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att uppdraga åt uppskattningsmännen att taga i ompröfning, huruvida torpets och lägenhetens områden kunde omregleras, så att deras gräns mot egendomen erhöles den sträckning, som af styrelsen med streckade blyertslinjer å kartan angifvits. Sedan styrelsen därefter anmodat Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att dels föranstalta om uppgörande af alternatift förslag till försäljning af områdena i fråga med den af styrelsen ifrågasatta gränsen dels ock, med afseende därå att frågan om de föreslagna försäljningarna icke kunde antagas blifva afgjord så tidigt, att åtgärder för utarrendering af egendomen i öfrigt hunne vidtagas före nu löpande arrendeperiods utgång, vidtaga åtgärder för egendomens skötsel och vård under ett år från den 14 mars 1910, hade Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande till styrelsen insändt dels af uppskattningsmännen vid sammanträde den 1 juni 1909 uppgjort förnyadt förslag till saluvärdering af ifrågavarande torp och lägenhet med tillhörande handlingar, dels ock afskrift af aftal om nyttjanderätten till egendomen under ett år från den 14 mars 1910 till den 14 mars 1911, enligt hvilket i arrende för samma år betingats 700 kronor.

De inkomna handlingarna utvisa, bland annat, följande.

Ifrågavarande egendom är belägen 0,9 mil från Nässjö järnvägsstation och innehåller en areal af sammanlagdt 196 hektar 47,65 ar.

Torpet Galtesten är bebyggt med boningshus och ladugård, tillhöriga kronan, samt med källare och hemlighus, som ägas af torpets brukare Frans Andersson.

Å lägenheten Fällan finnas boningshus, ladugård och vedbod, tillhöriga lägenhetens innehafvare J. F. Kraft.

Enligt uppskattningsmännens förnyade förslag hafva gränserna för torpet och lägenheten betecknats å kartan med nya röda linjer till skillnad från ofvannämnda markerade röda linjer; och skulle således området för torpet komma att bestå af ägofigurerna å kartan nr 282—284, 287—304 samt delar af ägofigurerna nr 281, 285 och 286 med en areal af sammanlagdt 9 hektar 18,1 ar, däraf 1 hektar 50,4 ar åker, 24,7 ar äng, 7 hektar 27,2 ar betes- och skogsmark samt 15,8 ar impediment, samt området för Fällan att utgöras af ägofigurerna nr 259—280 samt delar af ägofigurerna nr 256, 258, 281 och 305 med en sammanlagd areal af 8 hektar 56 ar, däraf 1 hektar 62,4 ar åker, 20,9 ar äng, 6 hektar 52,2 ar betes- och skogsmark samt 20,5 ar impediment.

Då såväl torpet som lägenheten vore afsedda uteslutande till jordbrukslägenheter, hafva uppskattningsmännen ansett det nödigt att, på sätt som skett, tilldela dem ej alltför obetydlig areal betesmark helst som betesmarken till bägge vore svag, hvartill komme att nödig tillgång på vatten lättare beredes inom dessa områden; och hafva uppskattningsmännen, då tillika de nu föreslagna gränserna, ehuru de ej fullt sammanföle med de af styrelsen lämnade anvisningar, ändå blefve betydligt bättre än förut, hemställt om det nya förslagets godkännande.

Vidare hafva de ansett att vid försäljning af Fällan förbehåll borde göras om fri rätt för all framtid för stamhemmanet och möjligen andra därtill berättigade att begagna den delen af hemmanets utfartsväg, ägofiguren del af nr 305, som ledde genom lägenheten, äfvensom förordat att Frans Andersson, som vore född och all sin tid varit bosatt å egendomens ägor samt nu senast i 32 år innehaft och brukat torpet Galtesten, hvilket han skött väl och hvars åbyggnader han förbättrat på egen bekostnad, måtte hembjudas torpet till inlösen.

Torpet Galtesten har salvärderats till 1,884 kronor 55 öre, däraf 298 kronor för växande skog och 700 kronor för åbyggnad samt lägenheten Fällan till 1,823 kronor 97 öre, däraf 920 kronor för växande skog, och har härjämte af uppskattningsmännen föreslagits, att lägre

köpebud icke måtte antagas än 1,900 kronor för torpet och 1,830 kronor för lägenheten.

Sedan såväl Andersson som Kraft erhållit sådana förelägganden, som finnas omförmälda i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896, hafva de förklarats sig önska inköpa hvar sin lägenhet med förberörda områden och med tillträdesrätt den 14 mars 1911 mot de föreslagna köpeskillingarna, under förbehåll att få inbetala dem under loppet af 10 år med en tiondel årligen.

Domänstyrelsen har ej haft något att invända mot uppskattningsmännens senaste förslag.»

Då utskottet ej har något att erinra mot ifrågavarande framställning, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 24 februari 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.
